

ZABEZPEČENÍ BOJOVÉ ČINNOSTI

LETOUNU-NOSIČE

Letoun-nosič se nemůže zdržovat v prostoru cíle tím, že by si teprve sám cíl identifikoval a upřesňoval. Byl by příliš ohrožen prostředky PVO nepřítele a také by nevyužil momentu překvapení úderem z malé výšky. Poněvadž ve většině případů půjde o malorozměrné a pohyblivé cíle (raketové prostředky, velitelská a návodčí stanoviště, přesuny vojsk apod.) nemůžeme se spoléhat na dřívější zprávy průzkumu, na jejichž základě byl úkol nařízen. Osádka musí dostat zprávy nejnovější a co nejpřesnější, aby mohla uskutečnit úder z první zteče. Zprávy o přesné poloze cíle a její PVO usnadní pilotu volit nejvýhodnější manévry.

Přímý průzkum cíle ve prospěch letounu-nosiče bude plnit samostatná dvojice průzkumných letounů. K identifikaci a upřesnění polohy cíle, jeho PVO a jiných potřebných údajů z prostoru cíle (povětrnostní podmínky, radiační situace) potřebuje průzkumná osádka 3 — 5 minut, k předání výsledků průzkumu nejvýše 1 minutu. Aby mohl pilot letounu-nosiče využít výsledků přímého průzkumu k upřesnění manévru v prostoru cíle, případně i trati letu, musí tuto zprávu přijmout nejpozději 2 minuty před přiletem k cíli, nebo před zahájením manévru pro shoz jaderné pumy nad orientačním bodem. Z kalkulace tedy vyplývá, že přímý průzkum musí letět před nosičem nejméně 6 až 8 minut.

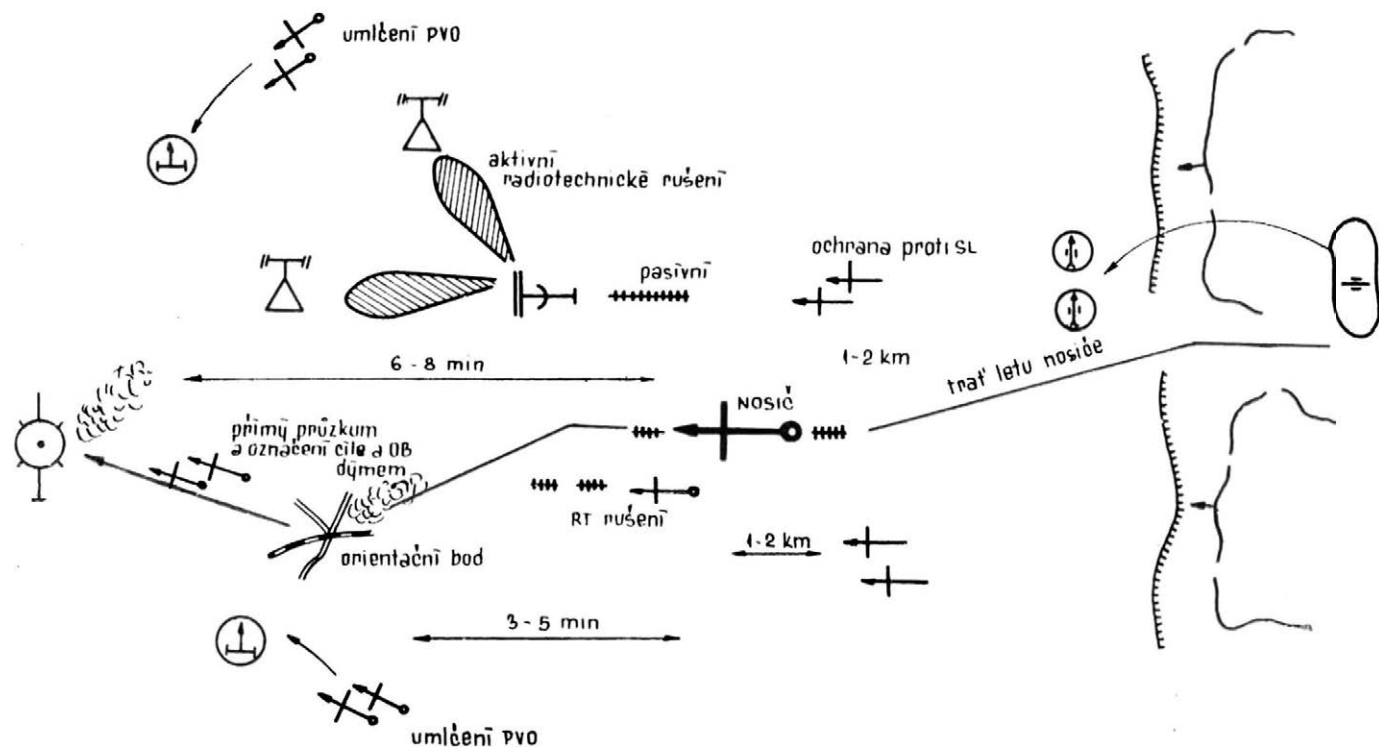
Při velké rychlosti na malé výšce bude orientace a vyhledávání cíle nebo bodu začátku manévru značně obtížné i přes přímý průzkum. Proto bude nutné při každém úkolu podle volby manévru ke shozu označovat a vytyčovat cíl nebo bod začátku manévru. Aby bylo zabezpečeno samostatné rozhodnutí volby manévru pilotem na základě výsledku přímého průzkumu, bude nutné označovat při každém úkolu výchozí bod manévru i cíl. K jejich rozlišení v terénu můžeme využít předem stanovených různých barev.

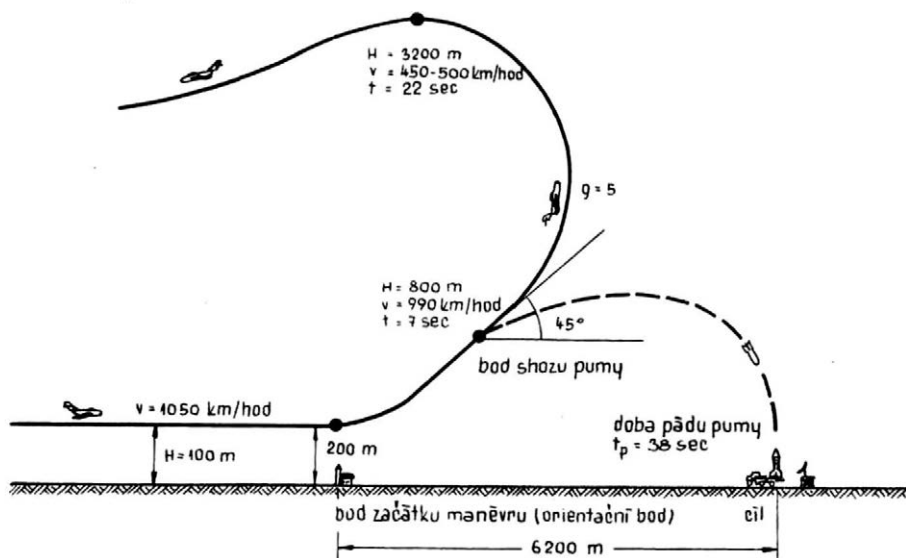
Pilot již při předběžné (předletové) přípravě musí kalkulovat s oběma variantami a podle vyhodnocení konkrétní situace přímým průzkumem (zvláště síly a rozmístění prostředků PVO) rozhodne se během letu pro jeden z obou druhů manévru, tj. bombardování pod úhlem 45° nebo 110° (viz obr. 1, 2).

ZABEZPEČENÍ LETOUNU - NOSIČE

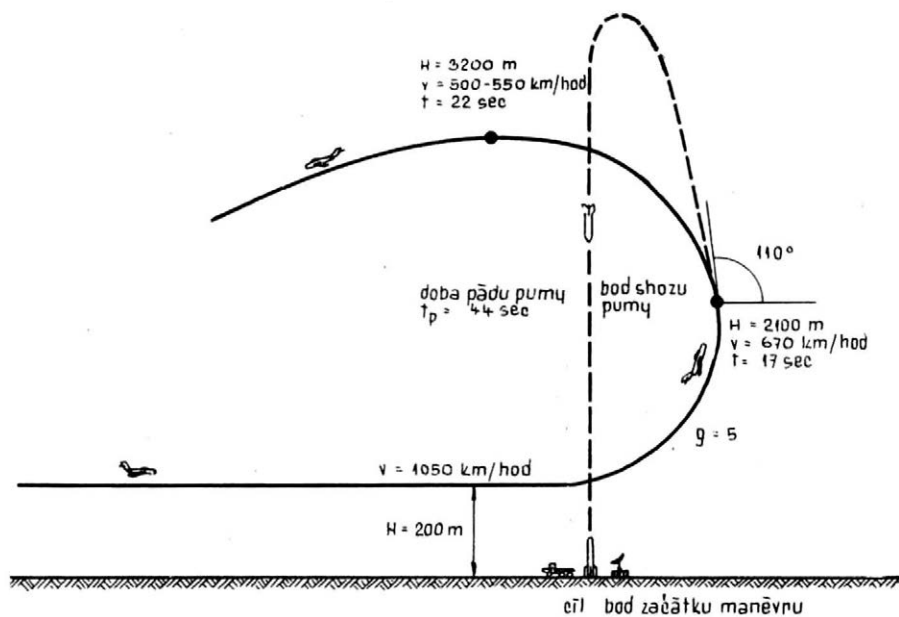
/ MOŽNÁ VARIANTA /

PŘÍLOHA 1

Obr 1 Manēvr pro shoz pumy pod ūhlem 45°

Obr 2 • Manēvr pro shoz pumy pod ūhlem 110°

K označení cíle nebo výchozího bodu je nejvýhodnější použít letecké pumy, ve dne a při normálních povětrnostních podmínkách pumy NOSAB-100, které vytvářejí různobarevné dýmy, v noci a při ztížených povětrnostních podmínkách pumy NOSAB-100, které vytvářejí barevné ohně. Tyto pumy hoří průměrně 8 — 12 minut. V závislosti na konkrétních povětrnostních podmínkách jsou tyto barevné signály viditelné na malé výšce ve dne do vzdálenosti kolem 30 km, v noci do 50 km. S rostoucí výškou letu se viditelnost signálu zlepšuje.

Při nedostatku speciálních signálních pum můžeme použít i normální dýmové pumy DAB-100, jejichž hoření (vytváření bílého dýmu) trvá až 6 minut. Tento nouzový způsob je použitelný jen ve dne a v terénu bez sněhové pokrývky.

Cíl nesmí být označen předčasně, aby nebyl předem varován, ovšem natolik včas, aby toho pilot letounu nosiče mohl využít. V závislosti na vodorovné viditelnosti to bude 3 — 5 minut před přiletem nosiče do prostoru bojové činnosti. Tento úkol mohou plnit 1 — 2 letouny buď *samostatně* nebo ze *skupiny přímého průzkumu*.

Další součást bojového zabezpečení letounu nosiče je *umlčet prostředky PVO nepřítel* při přeletu čáry dotyku a v prostoru cíle. Bezprostředně za předním okrajem budou umístěny PL kanóny, převážně ráže 40 mm. V hloubce kolem 10 km pak bude první linie PLŘS HAWK. Volba příznivé trati letu pasívními úseky fronty umožní alespoň částečně se vyhnout prostoru účinného zásahu PLŘS. Přízemní výška letu a využití členitosti terénu chrání letoun před předčasným radiolokačním zjištěním a navedením PLŘS nepřítel.

K umlčení PL prostředků na čáře dotyku a do hloubky až 10 km můžeme využít i palby vlastního dělostřelectva. Letecká operační skupina na základě znalosti úkolu letounu nosiče uskuteční potřebný dohovor s náčelníkem RVD vševojskové armády.

V bezprostřední blízkosti cíle budou pro letoun nosič největším nebezpečím PL kanóny ráže 40 mm. Rozhodne-li se pilot k bombardování pod úhlem 45°, pak se ani do účinné palby těchto prostředků nedostane, neboť se nepřiblíží k cíli blíže než na 3 km. Při bombardování pod úhlem 110° musí využít k vlastní ochraně momentu překvapení při skrytém přiletu v malé výšce a z toho vyplývající krátké doby zamíření obsluh PL kanónů (velká úhlová rychlost cíle).

Skupina k ničení PVO v prostoru cíle soustředí svoji činnost na palebný systém PLŘS HAWK. K dokonalému ničení palebného postavení nebude dostatek sil a prostředků. Tyto letouny soustředí proto úsilí na rozrušení a umlčení radiolokačního a velitelského systému. Ani k časově delšímu umlčování nebude dostatek sil. K tomuto úkolu můžeme počítat s jedním až dvěma roji stíhačů bombardérů, kteří by vedli bojovou činnost v prostoru cíle 2 — 5 minut před přiletem nosiče.

Další součást zabezpečení nosiče je *radiotechnické rušení systému PVO protivníka*, tj. vyhledávacích a naváděcích radiolokátorů PLŘS a palubních lokátorů stíhacího letectva. Podle rozsahu a možností si úkoly RT rušení vyřeší útvar nebo svazek SBOL sám a nebo v rámci letecké armády může v jeho prospěch působit speciální letoun protiradiotechnického oddílu.

V rámci útvaru nebo svazku poletí s nosičem ve skupině a nebo v jeho blízkosti vpředu *dvojice letounů vybavených protiradiolokačními střelami PRS-1*, nebo protiradiolokačními kanónovými střelami PRL-1. Tyto střely jsou

schopny vytvářet poruchy na radiolokátorech 3 — 10 cm pásma a vytvářejí klamné obrazy 3,55 — 5 km před letounem. K účinnému rušení radiolokátorů je nutné na úseku 10 km vystřelit 3 — 4 rakety PRS-1. Ke zmaření střelby baterie PLD stačí vytvořit rušené pásmo v délce 15 — 20 km, pro baterii PLRS pásmo 30 — 40 km. Z další kalkulace množství střeliva a kadence střelby vyplývá závěr, že k zabezpečení průletu jednou baterií PLD stačí 1 letoun, k průletu prostorem baterie PLRS 2 letouny. Při letu v malých výškách je nutné zahájit vytváření poruch pro automatické vedení cíle ve vzdálenosti 40 — 50 km od palubního postavení baterie. Tímto způsobem jsou dezorientovány nejen vyhledávací a zjišťovací lokátory, ale i střežící a naváděcí, takže zaměřování PLD a navádění PLRS na vzdušný cíl je ztížené.

Letoun nosič se kromě toho může i samostatně chránit před nepřátelským stíhačem a jeho raketami vzduch—vzduch. V okamžiku, kdy je pilot ozářen palubním lokátorem stíhače, je zvukově varován palubním přijímačem „Siréna — 2m“ nebo i světelnými signály přístrojem SPO-3. Na základě tohoto varování pomocí automatu ke shazování odražečů ASO-2m zmaří zteč nepřátelského stíhače a přesné navedení odpálené rakety. Během jednoho letu může pilot nosiče zmařit takto 3 — 4 útoky přepadových stíhačů protivníka.

Kromě toho je vyčleněna ve většině případů *samostatná skupina* (nejčastěji roj) *k ochraně proti ztečím nepřátelských stíhačů*. Letouny ochrany letí šikmo vzadu za nosičem, aby tak hned v zárodku zabránily nepřátelským stíhačům v zaujetí nejvýhodnějšího východiště ke zteči. Další letouny ochrany jsou v pohotovosti č. 1 na letišti k zesílení a narůstání sil ve vzdušném boji.

K ochraně nosiče využíváme i stíhacího letectva, které je v dané době v prostoru trati letu a cíle. Vhodnou volbou trati letu nad vlastním územím v okruhu účinné palby vlastních PL prostředků můžeme nosiče chránit před nepřátelskými letouny do doby přeletu čáry dotyku.

Bojový řád SBoL (Let-1-13) celkem jednoznačně stanoví zabezpečení letounu nosiče a vytváření jednotlivých zabezpečovacích skupin. Z bližšího zkoumání a rozboru úkolů jednotlivých skupin však vyplývá, že za určitých podmínek můžeme některé úkoly zabezpečení spojit a plnit současně jednou skupinou. Tak může skupina přímého průzkumu současně označit cíl a orientační bod, neboť se dobře zorientuje v prostoru cíle. Po splnění tohoto úkolu se může nejen připojit ke skupině, která umlčuje PVO, ale může tuto skupinu i úspěšně navádět na jednotlivé objekty PVO.

Úkoly radiotechnického rušení a stíhací ochrany může centrálně řešit štáb letecké armády.

Z konečné kalkulace potřeby sil a prostředků vyplývá, že splnění úkolu letounu nosiče bude zabezpečovat 10 — 12 letounů, tj. minimálně jedna letka při letu jednoho nosiče (viz příloha 1). Z počtu přidělených anebo plánovaných jaderných pum nám pak vyjde celkové úsilí letectva, které musíme vyčlenit na daný úkol nebo den.

Tato kalkulace je nutná u štábů, které při plánování bojové činnosti rozdělují síly u útvarů nosičů a rovněž i v rámci stíhací bombardovací divize při plánování zabezpečení nosičů jinými útvary svazku. Také štáb vševojskové armády a letecká operační skupina musí brát v úvahu tento rozpočet při plánování využití vyčleněného úsilí SBoL a přidělených jaderných pum na operaci. Zabezpečení bojové činnosti nosiče je záležitostí nejen letecké, nýbrž i vševojskové armády.